

Stadspanel: Oud en nieuw 2018

Erik van der Werff

April 2018

www.os-groningen.nl

BASIS VOOR BELEID

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding van het onderzoek.....	2
1.2 Doel van het onderzoek.....	2
1.3 Opzet van het onderzoek	2
2. Stadspanel oud en nieuw 2018	3
2.1 Respons en achtergrond.....	3
2.2 Ervaringen rond oud en nieuw	3
2.3 Activiteiten tijdens de jaarwisseling.....	5
2.4 Taken van de gemeente rond oud en nieuw	6
2.5 Ideeën en opmerkingen van panelleden.....	7
3. Monitor veiligheidsbeleid	8
3.1 Veiligheidspanel over oud en nieuw	8
3.2 Overlast rond de jaarwisseling.....	8
3.3 Stellingen over oud en nieuw	9

1. Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

In 2015 is de gemeente Groningen begonnen met het invoeren van vuurwerkvrije zones tijdens de jaarwisseling. In de jaren daarna is dit beleid voortgezet. Op meerdere plaatsen zijn tijdens de jaarwisseling zones ingesteld waar geen vuurwerk mocht worden afgestoken, zoals rondom de ziekenhuizen en kinderboerderijen. Naast het instellen van vuurwerkvrije zones neemt de gemeente samen met onder andere politie, brandweer en WIJ Groningen vele maatregelen om de jaarwisseling rustig te laten verlopen.

Op 23 mei 2018 houdt de gemeenteraad van Groningen een expertmeeting in het teken van oud en nieuw. De gemeente heeft Onderzoek en Statistiek gevraagd om voor deze bijeenkomst een onderzoek te doen naar de mening van Stadjers over oud en nieuw.

1.2 Doel van het onderzoek

Met dit onderzoek willen wij een beeld geven van hoe inwoners van de gemeente Groningen oud en nieuw ervaren, hoe zij de jaarwisseling zelf zouden willen vieren en hoe zij de rol van de gemeente hierbij zien.

1.3 Opzet van het onderzoek

We hebben de enquête voorgelegd aan het Stadspanel. Het Stadspanel bestaat uit een grote groep Stadjers die hun mailadres hebben gegeven om mee te werken aan internetonderzoek van Onderzoek en Statistiek Groningen. Momenteel telt het Stadspanel ongeveer 11.000 leden. We hebben alle leden van het Stadspanel uitgenodigd om de enquête in te vullen.

In de enquête hebben we naast gesloten ook open vragen gesteld. Alle antwoorden op de open vragen en de toelichtingen zijn in een apart document aan de opdrachtgever verstrekt. In deze rapportage geven we hiervan een samenvatting.

Enkele vragen zijn eerder ook gesteld in een stadspanelonderzoek over vuurwerkvrije zones (2016). In dit rapport zullen wij de resultaten van dit onderzoek vergelijken met de uitkomsten van dat eerdere onderzoek. Daarnaast nemen we in dit rapport resultaten mee die eerder rond oud en nieuw zijn verzameld voor de monitor veiligheidsbeleid van de gemeente Groningen.

Met ruim 11.000 leden, in alle leeftijdsgroepen vanuit de hele gemeente, geeft het Stadspanel een adequaat beeld van de mening van inwoners van de stad. Wel moet worden opgemerkt dat voor het Stadspanel geen aselechte steekproef van alle bewoners is getrokken. Elke inwoner kan lid worden van het Stadspanel. Het gevolg is dat sommige groepen inwoners zijn oververtegenwoordigd en anderen ondervertegenwoordigd. Dit neemt niet weg dat het Stadspanel een zeer bruikbaar instrument is om in korte tijd de mening van een aanzienlijke groep inwoners van de stad Groningen te peilen.

2. Stadspanel oud en nieuw 2018

2.1 Respons en achtergrond

In totaal zijn 3.154 leden van het Stadspanel begonnen met het invullen van de vragenlijst. Hiervan hebben er 3.066 de vragenlijst volledig ingevuld. De respons van dit stadspanelonderzoek is ruim voldoende, met 30%. Hiermee ligt de respons iets lager dan de respons van andere recente enquêtes onder het panel en ook iets lager dan de enquête over vuurwerkvrije zones in 2016. Verschil in respons heeft in het algemeen te maken met de interesse van de respondenten in het onderwerp en de hoeveelheid enquêtes die er in een periode aan het panel voorgelegd zijn.

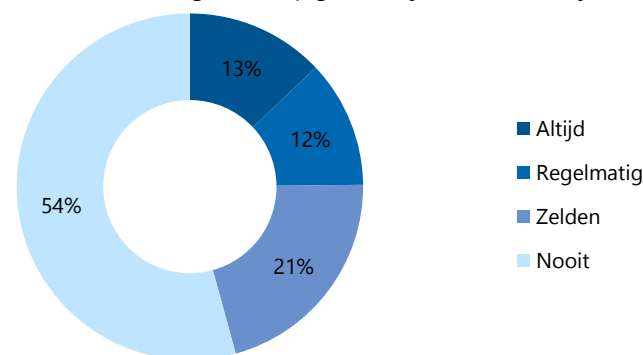
Iets meer mannen dan vrouwen hebben de vragenlijst ingevuld. De meeste respondenten vallen in de leeftijdscategorieën 50-64 jaar en 35-49 jaar. Minder dan tien procent van de respondenten valt in de categorieën tot 28 jaar.

Leeftijdscategorie	Aandeel respondenten
17 jaar of jonger	0%
18 - 22 jaar	2%
23 - 27 jaar	6%
28 - 34 jaar	11%
35 - 49 jaar	27%
50 - 64 jaar	31%
64 - 74 jaar	20%
75 jaar of ouder	4%
Totaal	3.066

2.2 Ervaringen rond oud en nieuw

Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat zij tijdens oud en nieuw geen vuurwerk afsteken. Dertien procent van de respondenten geeft aan dat zij of hun gezelschap altijd vuurwerk afsteken tijdens oud en nieuw. Deze vraag is in het stadspanelonderzoek naar vuurwerkvrije zones in 2016 ook gesteld. De percentages zijn in twee jaar nagenoeg niet veranderd.

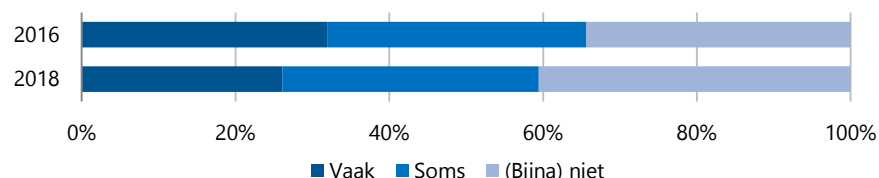
Figuur: Steekt u of uw gezelschap gewoonlijk vuurwerk af tijdens oud en nieuw?

We hebben de respondenten gevraagd hoe vaak zij rondom de laatste jaarwisseling overlast hebben ondervonden door vuurwerk. Onderstaande figuur geeft de antwoorden van de respondenten in 2016 en 2018 weer. In 2018 geeft 26 procent van de respondenten aan vaak overlast te ondervinden door vuurwerk tijdens de jaarwisseling. In 2016 lag dit percentage met 32 procent iets hoger.

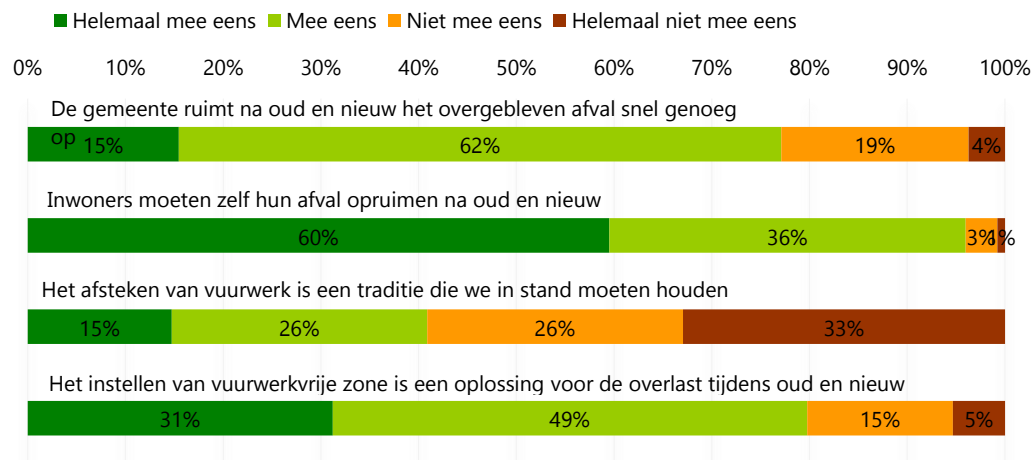
Het deel van de respondenten dat aangeeft (bijna) geen last te hebben van vuurwerk ligt in 2018 op 41 procent. Het lijkt er op dat de leden van het Stadspanel in 2018 iets minder vaak overlast ondervonden tijdens de jaarwisseling dan in 2016.

Figuur: Kunt u aangeven hoe vaak u rondom de laatste jaarwisseling overlast heeft ondervonden door vuurwerk?

We hebben de respondenten een viertal stellingen voorgelegd over het afsteken van vuurwerk, het instellen van vuurwerkvrije zones en het opruimen van afval rond oud en nieuw. Onderstaande figuur toont de mening van de respondenten over deze onderwerpen.

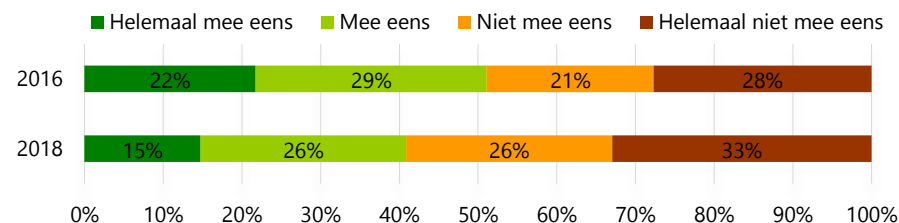
Figuur: Stellingen over oud en nieuw

Eén van de taken van de gemeente waar rondom oud en nieuw veel druk op zit, is het opruimen van de stad. Na oud en nieuw wordt door de medewerkers van Stadsbeheer van de gemeente veel werk verricht. Ruim driekwart van de respondenten vindt dat de gemeente het afval dat overblijft na de jaarwisseling snel genoeg opruimt.

De respondenten vinden vrijwel unaniem dat inwoners hun eigen afval na oud en nieuw moeten opruimen; 96 procent is het hier (helemaal) mee eens.

Figuur: Het afsteken van vuurwerk is een traditie die we in stand moeten houden.

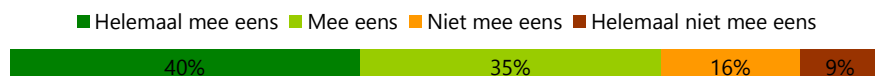
Net als in 2016 hebben we de stelling voorgelegd dat het afsteken van vuurwerk een traditie is die we in stand moeten houden. In 2016 was 51 procent van de respondenten het hier (helemaal) mee eens. In de huidige enquête is dit gedaald naar 41 procent. Omgekeerd is het aandeel dat helemaal niet hecht aan de vuurwerktraditie gestegen, van 28 naar 33 procent.

Het instellen van vuurwerkvrije zones wordt door een overgrote meerderheid (80%) van de respondenten gezien als oplossing voor overlast tijdens oud en nieuw. In de enquête van 2016 over vuurwerkvrije zones was dit nog 69 procent. Het lijkt er op dat het draagvlak voor vuurwerkvrije zones is toegenomen.

2.3 Activiteiten tijdens de jaarwisseling

Voor de toekomst wil de gemeente graag weten in hoeverre er bij de inwoners behoefte bestaat aan georganiseerde evenementen tijdens oud en nieuw. Om deze reden hebben we het panel enkele vragen voorgelegd over de mogelijkheid van een centrale, georganiseerde vuurwerkshow in de gemeente. Daarnaast hebben we de panelleden gevraagd naar hun interesse in georganiseerde activiteiten in hun eigen wijk.

Figuur: Bent u het eens met de stelling dat de gemeente tijdens oud en nieuw een centrale vuurwerkshow zou moeten organiseren?

Driekwart van de respondenten geeft aan dat zij voorstander zijn van het organiseren van een centrale vuurwerkshow in de stad. In de reacties geven veel respondenten aan de centrale vuurwerkshow graag te zien als alternatief voor het afsteken van vuurwerk door inwoners zelf.

“Vuurwerk verbieden en op één centrale plek een vuurwerkshow”

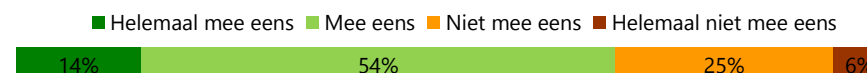
We hebben de respondenten de vraag voorgelegd of zij een centrale vuurwerkshow in Groningen ook zouden bezoeken. Een kwart geeft aan dat zij dat (waarschijnlijk) wel zullen doen. Tegen de 60 procent gaat (waarschijnlijk) niet, terwijl 18 procent het (nog) niet weet. Aangezien de panelleden gemiddeld een iets hogere leeftijd hebben dan de inwoners van de gemeente, zou het animo in praktijk hoger kunnen uitvallen.

Tabel: Zou u deze centrale vuurwerkshow bezoeken?

	Aantal	Percentage
Zeker wel	118	4%
Waarschijnlijk wel	647	21%
Waarschijnlijk niet	1.053	34%
Zeker niet	764	24%
Weet ik (nog) niet	554	18%
Totaal	3.136	100%

Van de respondenten wilden we graag weten of zij interesse zouden hebben in een feest of een gezamenlijke activiteit in de wijk tijdens oud en nieuw. De gemeente kan dergelijke initiatieven ondersteunen. Van de respondenten denkt twee derde dat een feest of gezamenlijke activiteit in de wijk kan bijdragen aan het terugdringen van overlast, zoals te zien is in onderstaande figuur. Ruim 30 procent verwacht niet dat een feest of gezamenlijke activiteit zal bijdragen aan het terugdringen van overlast.

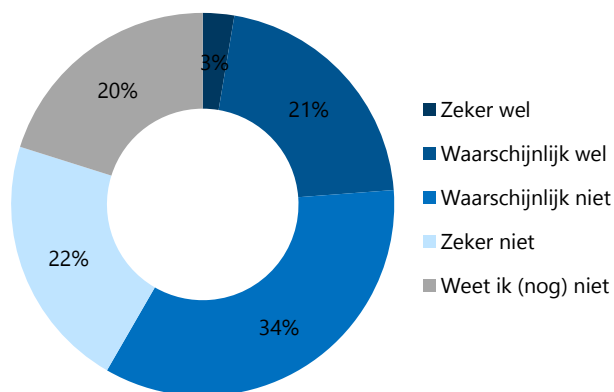
Figuur: Bent u het eens met de stelling dat een feest of een gezamenlijke activiteit in de wijk tijdens de jaarwisseling kan bijdragen aan het terugdringen van overlast?

“Schep voorwaarden dat wijken zelf iets leuks kunnen organiseren en laat het dan vooral door de inwoners zelf organiseren. De uitvoering is toch geen taak van de gemeente!”

Net als bij de centrale vuurwerkshow hebben we de respondenten de vraag voorgelegd of zij een feest of activiteit tijdens oud en nieuw in hun buurt zouden bezoeken. Onderstaande figuur geeft hun antwoorden op deze vraag weer.

Figuur: Zou u een dit feest of een gezamenlijke activiteit in uw wijk bezoeken?

Van de respondenten is slechts 3 procent er zeker van dat zij een dergelijk feest zouden bezoeken. Eén op de vijf geeft aan dat zij waarschijnlijk wel gaan. Ruim de helft zegt (waarschijnlijk) niet te gaan, terwijl er ook een grote groep is die het nog niet weet.

De verdeling van de respondenten met hun antwoorden lijkt heel sterk op de verdeling op de vraag of zij naar een centrale vuurwerkshow zouden gaan. Als we deze twee vragen met elkaar vergelijken zien we een sterke relatie. Mensen die aangeven (waarschijnlijk) naar een centrale vuurwerkshow te gaan, zijn ook de mensen die aangeven (waarschijnlijk) naar een feest of gezamenlijke activiteit in hun wijk te gaan.

2.4 Taken van de gemeente rond oud en nieuw

Veel medewerkers van de gemeente hebben het rond oud en nieuw extra druk. Veel inwoners merken hier weinig van en vieren oud en nieuw op hun eigen manier. Om inzicht te krijgen in wat inwoners het belangrijkste vinden, hebben we de respondenten een aantal taken van de gemeente voorgelegd met de vraag wat zij als de belangrijkste taak zien rond oud en nieuw. De respondenten kregen hiervoor 100 punten die zij konden verdelen onder de taken van de gemeente. Onderstaande figuur toont de uitkomsten.

Figuur: Wat is wat u betreft de belangrijkste taak van de gemeente tijdens oud en nieuw?

Toezicht en handhaving wordt door de respondenten het meest belangrijk gevonden. Ruim 40 procent van de te verdelen punten werd door de panelleden aan deze taak toegekend. Het opruimen en schoonhouden van de stad komt op de tweede plaats, met ruim 25 procent van de punten.

Gemiddeld vinden de respondenten een centrale vuurwerkshow belangrijker dan een feest of activiteit in de buurt. Slechts veertig respondenten kennen punten toe aan de optie dat extra inzet van de gemeente tijdens oud en nieuw niet nodig is.

2.5 Ideeën en opmerkingen van panelleden

De gemeente is op zoek naar manieren om de gang van zaken rond oud en nieuw te verbeteren. Om deze reden hebben we de panelleden gevraagd of zij hier ideeën over hebben.

Een deel van de respondenten geeft aan dat zij een algeheel vuurwerkverbod als oplossing zien voor de viering van oud en nieuw. Vaak wordt dit ook genoemd in combinatie met een centrale vuurwerkshow. Ook zijn er een aantal respondenten die vooral pleiten voor het verbieden van knalvuurwerk, zoals eind 2017 ook door de Onderzoeksraad voor Veiligheid is geadviseerd.

“Verbied het zelf afsteken van vuurwerk in de stad. Organiseer in plaats daarvan een centrale vuurwerkshow.”

Ook het in de enquête geopperde idee van een feest in de wijk wordt door meerdere respondenten aangedragen als een idee om de viering van oud en nieuw te verbeteren.

Een ander punt dat in veel opmerkingen naar voren komt is de overlast die men ervaart op momenten dat vuurwerk afsteken niet is toegestaan. Vooral knalvuurwerk wordt in deze context heel vaak genoemd. Betere handhaving wordt door een aantal respondenten genoemd als een middel om hier iets aan te doen.

“De meeste overlast vindt al ruim voor 31-12 en ook daarna plaats. Van die enorme klootzakken die buiten oudejaarsdag vooral hard vuurwerk afsteken.”

Er komen weinig ideeën naar voren die niet expliciet in de enquête waren verwerkt. Een aantal respondenten adviseert om inwoners erop te attenderen dat van hen zelf ook verwacht mag worden dat zij afval van oud en nieuw

opruimen. Eén respondent oppert om grote vuilnisbakken neer te zetten waar inwoners het afval van vuurwerk in kwijt kunnen.

Onder de respondenten is er ook een groep die de viering van oud en nieuw op dit moment prima vindt. Zij wensen geen inmenging of veranderingen en houden alles de liefste zoals het nu is.

“Kappen met dit gezeur. Oud en nieuw is prachtig zoals het is. Een vuurwerkvrije zone rond een ziekenhuis snap ik prima. Maar laat mensen in hun wijken en in de binnenstad gewoon hun vuurwerk afsteken en een feest vieren zoals we dat altijd gedaan hebben.”

3. Monitor veiligheidsbeleid

3.1 Veiligheidspanel over oud en nieuw

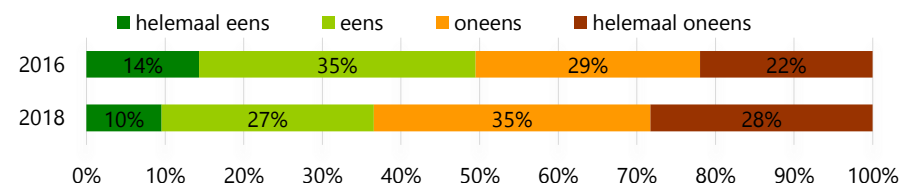
Voor de monitor veiligheidsbeleid verzamelen wij elke vier maanden onder het Veiligheidspanel de mening van Stadgers op het gebied van veiligheid. Deze gegevens worden in de monitor naast cijfers van de politie en de gemeente gebruikt om een beeld te schetsen van de veiligheid in de gemeente Groningen.

In januari 2016 en januari 2018 zijn in de viermaandelijke enquête onder het veiligheidspanel enkele vragen opgenomen over de ervaringen van de panelleden rondom oud en nieuw. Deze hadden betrekking op het veiligheidsgevoel en overlast rond de jaarwisseling. Deze enquêtes hadden betrekking op de viermaandelijke periodes september-december 2015 (2015 VM3) en september-december 2017 (2017 VM3).

Het veiligheidspanel is een panel met inwoners van de gemeente Groningen die na elke vier maanden van het jaar een enquête ontvangen over veiligheid en overlast. In het panel zitten ruim 2.300 inwoners, waarvan elke vier maanden ruim de helft de enquête invult. Aanvullend op enkele standaardvragen over veiligheid worden er elke enquête enkele vragen meegenomen over een actueel (veiligheids)thema. Veel leden van het veiligheidspanel zijn tegelijkertijd ook lid van het Stadspanel.

In 2018 gaf 23 procent van het Veiligheidspanel aan dat zij of iemand uit hun gezelschap tijdens oud en nieuw vuurwerk hebben afgestoken. Dit is minder dan met oud en nieuw 2015-2016, toen was dit 29 procent. Uit de antwoorden op de stellingen blijkt dat een groot percentage (37%) mensen vindt dat ieder zijn eigen vuurwerk mag afsteken, maar dat percentage is wel lager dan in januari 2016 (toen 50%).

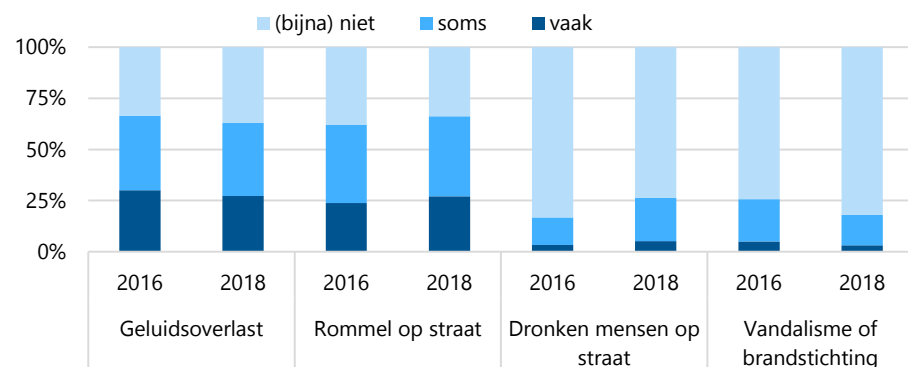
Figuur: Een burger moet tijdens de jaarwisseling bij zijn eigen woning vuurwerk kunnen afsteken.

3.2 Overlast rond de jaarwisseling

In beide enquêtes hebben we de panelleden een aantal vragen voorgelegd over verschillende vormen van overlast. In de onderstaande figuur vergelijken we de antwoorden voor beide meetmomenten.

Figuur: Overlast rond de jaarwisseling

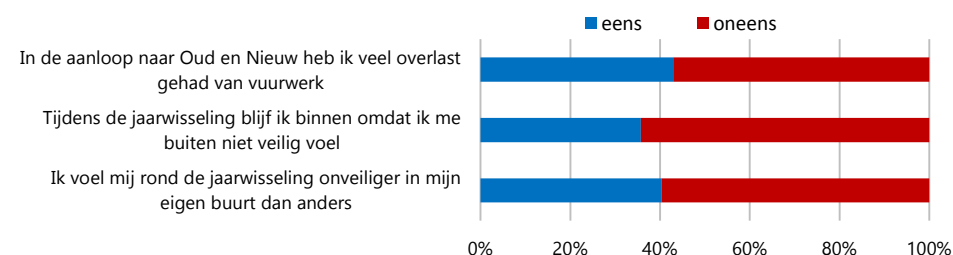

In beide metingen gaf ongeveer een kwart van de respondenten aan vaak last te hebben van geluidsoverlast rond de jaarwisseling. Dit percentage lag in de meting van 2018 iets lager dan in 2016. Bij rommel op straat en dronken mensen op straat zien we een tegengestelde ontwikkeling. Over het geheel gezien waren er echter weinig respondenten die aangeven vaak last te hebben van dronken mensen op straat of vandalisme of brandstichting.

3.3 Stellingen over oud en nieuw

In de enquête van januari 2018 kreeg het Veiligheidspanel ook enkele stellingen over oud en nieuw voorgelegd. Enkele zijn al in paragraaf 3.1 benoemd en hier tonen we de antwoorden op de overige stellingen. Meer dan 40 procent van de respondenten meldt overlast te hebben ervaren van vuurwerk in de aanloop naar oud en nieuw. Ruim één op de drie respondenten geeft aan zich minder veilig te voelen rond oud en nieuw dan op andere momenten in het jaar. Ongeveer evenveel blijven binnen omdat zij zich tijdens oud en nieuw buiten niet veilig voelen. Deze percentages zijn ongeveer gelijk aan de uitkomsten van de veiligheidspanelenquête van 2016.

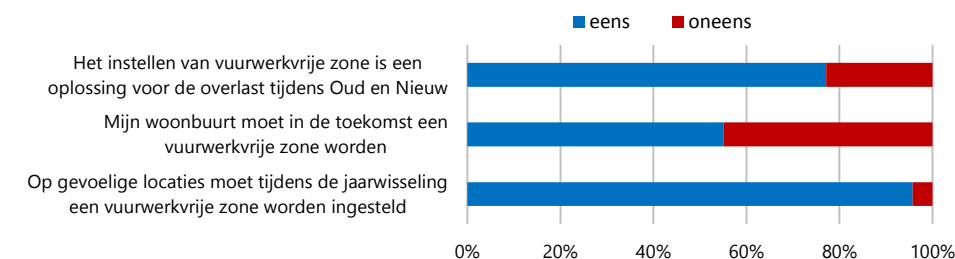
Figuur: Stellingen over oud en nieuw 2018 (1)

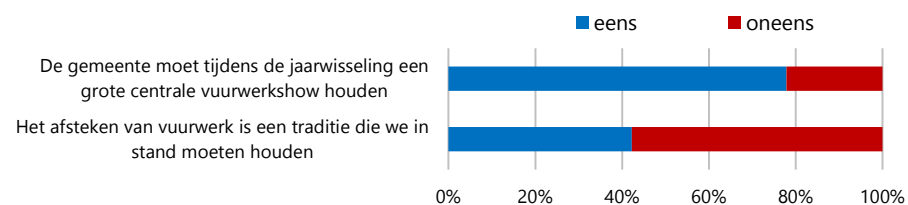
Verder waren er enkele stellingen over en het afsteken van vuurwerk en vuurwerkvrije zones. De steun voor vuurwerkvrije zones is in beide enquêtes gevraagd en deze is hoog: Bijna 95 procent van de respondenten vond op beide momenten dat er op gevoelige locaties vuurwerkvrije zones zouden moeten worden ingesteld (zie onderstaande figuur).

Ook in de eigen woonbuurt wordt een vuurwerkvrije zone als een oplossing gezien. Ruim de helft van de respondenten in 2018 heeft aangegeven dat zij graag zien dat hun woonbuurt in de toekomst een vuurwerkvrije zone wordt. Dit percentage ligt hoger dan dat in 2016.

Figuur: Stellingen over oud en nieuw 2018 (2)

Figuur: Stellingen over oud en nieuw 2018 (3)

Een grote meerderheid, 78 procent, is vóór een gemeentelijke vuurwerkshow; nog iets meer dan de 73 procent in 2016. Ditzelfde beeld komt naar voren uit resultaten uit het Stadspanel die in hoofdstuk 2 zijn benoemd. Daarentegen is een minderheid (42%) het eens met de stelling dat het afsteken van vuurwerk een traditie is die in stand moet worden gehouden.

Colofon

Stadspanel – Oud en nieuw 2018

Auteurs:

Erik van der Werff

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Fotografie:

iStock

Uitgave:

Onderzoek en Statistiek Groningen

